

Š i f r a k a n d i d a t a :

--

Državni izpitni center

M 1 6 1 1 0 3 1 1

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

==== Izpitna pola 1 ====

Šolski esej (najmanj 700 besed)

Sreda, 4. maj 2016 / 120 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobi dva konceptna lista in dva ocenjevalna obrazca.

Priloga z izhodiščnim besedilom za razlagalni/interpretativni esej je na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati naloge, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola vsebuje navodila za razpravljalni in razlagalni/interpretativni esej. Eseg naj obsega najmanj 700 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50.

V preglednici zaznamujte izbrani esej z "x".

1.	2.

Pišite **v izpitno polo** z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pišite čitljivo in skladno s pravopisnimi pravili, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljiv esej bo ocenjen z 0 točkami. Osnutek eseja pišite na konceptna lista. Osnutek se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 1 prazno.

Priloga k izpitni poli 1 (M161-103-1-1)**Lev N. Tolstoj: Ana Karenina, 2. knjiga (odlomek)**

Lev N. Tolstoj: Ana Karenina. 2. knjiga. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2015. 385–387.

Stepan Arkadjič je že hotel oditi, ko je vstopil Kornej in naznanil:

»Sergej Aleksejevič!«

„Kdo je Sergej Aleksejevič?“ je že hotel vprašati Stepan Arkadjič, vendar se je že spomnil.

»A, Serjoža!« je rekel. »Sergej Aleksejevič – mislil sem, da je to načelnik oddelka v ministrstvu.« „Ana me je tako ali tako prosila, naj se malo pomenim z njim,“ se je spomnil.

In spomnil se je boječega, žalostnega izraza, s katerim mu je bila rekla, ko je odhajal: »Gotovo ga boš videl. Poizvej natanko, kje je in kdo je pri njem. In, Stiva ... ko bi bilo mogoče! Saj je mogoče, ali ne?« Stepan Arkadjič je razumel, da pomeni ta Anin *ko bi bilo mogoče*: ko bi bilo mogoče urediti razvezo zakona tako, da bi ona dobila sina ... Stepan Arkadjič je zdaj sprevidel, da na to še misliti ni, vendar je bil vseeno vesel, da bo videl nečaka.

Aleksej Aleksandrovič je opozoril svaka, da s sinom nikoli ne govorijo o materi in da ga prosi, naj je niti z besedo ne omeni.

»Zelo je bil bolan po tistem svidenju z materjo, ki ga nismo predvideli,« je rekel Aleksej Aleksandrovič. »Bali smo se celo za njegovo življenje. Toda pametno zdravljenje in morske kopeli poleti so mu vrnilo zdravje, in zdaj sem ga po zdravnikovem nasvetu dal v šolo. In res so sošolci ugodno vplivali nanj. Zdaj je popolnoma zdrav in tudi uči se dobro.«

»Kakšen junak je postal! To ni več Serjoža, to je kar Sergej Aleksejevič!« je z nasmehom rekel Stepan Arkadjič, ko je gledal lepega, krepkega dečka v modrem jopiču in dolgih hlačah, ki je živahno in sproščeno stopil v sobo. Deček je bil videti zdrav in vesel. Stricu se je poklonil kakor tujemu človeku, ko ga je pa spoznal, je zardel in se naglo obrnil proč od njega, kakor da ga je kaj užalilo in razjezilo. Deček je stopil k očetu in mu dal list z ocenami, ki jih je dobil v šoli.

»No, to je kar v redu,« je rekel oče, »lahko greš.«

»Shujšal je in zrastel in ni več otrok, temveč je deček; to rad vidim,« je rekel Stepan Arkadjič. »Se me še spominjaš?«

»Spominjam se vas, *mon oncle**,« je odvrnil Sergej in pogledal strica, potem je znova pobesil oči.

Stric je poklical dečka k sebi in ga je prijel za roko.

»No, kako se kaj imaš?« je rekel; rad bi se bil pomenil z njim, pa ni vedel, kaj naj reče.

Deček je zardel, in da bi mu bil odgovoril, je svojo roko previdno potegnil iz stričevih rok. Brž ko je Stepan Arkadjič spustil njegovo roko, je kakor ptička, ki si jo izpustil na svobodo, vprašujoče pogledal očeta in z naglim korakom odšel iz sobe.

Leto dni je minilo, odkar je bil Serjoža zadnjič videl mamo. Odtlej ni nikoli več slišal o njej. In letos so ga dali v šolo, kjer je spoznal in vzljubil tovariše. Nič več se ni ukvarjal z mislimi in spomini na mamo, zaradi katerih je bil po svidenju z njo zbolel. Kadar so se začeli oglašati, jih je zavestno podil od sebe, ker so se mu zdeli sramotni in dopustni samo za deklice, ne pa za šolarja. Vedel je, da je bil med očetom in materjo prepirljiv, ki ju je ločil, vedel je, da mu je sojeno ostati pri očetu, in si je prizadeval, da bi se sprijaznil s to mislijo.

Ko je zagledal strica, ki je bil podoben mami, mu je bilo neprijetno, ker je to v njem zbudilo prav tiste spomine, ki jih je imel za sramotne. Tem bolj mu je bilo neprijetno, ker je po nekaj besedah, ki jih je bil prestregel, ko je čakal pred vrati kabineta, zlasti pa še po očetovem in stričevem obrazu uganil, da sta morala govoriti o materi. In da ne bi obsojal očeta, pri katerem živi in od katerega je odvisen, predvsem pa, da se ne bi vdajal čustvenosti, ki jo je imel za tako poniževalno, si je Serjoža prizadeval, da ne bi bil gledal strica, ki je prišel kalit njegov mir, in da ne bi bil mislil na tisto, česar ga je stric spominjal.

* Fr. Stric.

OBRNITE LIST.

Ko pa ga je potem Stepan Arkadjič, ki je za njim stopil iz kabineta, zagledal na stopnicah, ga poklical k sebi in ga vprašal, kaj počne v šoli med odmorom, se je Serjožu, ko ni bilo očeta zraven, razvezal jezik.

»Železnico se gremo,« mu je odgovoril. »To gre pa takole, veste – dva sedeta na klop. Ta dva sta potnika. Eden stoji na klopi. Vsi drugi se vprežejo vanjo. Lahko z rokami ali pa tudi s pasovi, in potem v dir skozi vse razrede. Vrata so seveda že prej odprta. Sprevodnik kajpada nima lahkega posla.«

»Tisti, ki stoji?« je z nasmehom vprašal Stepan Arkadjič.

»Tisti; pogumen mora biti in spreten, posebno kadar se na hitro ustavimo ali če kateri pade.«

»Da, to ni šala,« je rekel Stepan Arkadjič in težkega srca gledal te živahne oči, ki jih je Sergej imel po mami, ne več otroške, že ne več čisto nedolžne. In čeprav je bil Alekseju Aleksandroviču obljubil, da o materi ne bo govoril, ni vzdržal.

»Se še spominjaš mame?« ga je iznenada vprašal.

»Ne, ne spominjam se je,« je naglo rekel Serjoža, temno zardel in pobesil oči. In stric ni niti besede več spravil iz njega.

Vzgojitelj, Slovan, je čez pol ure našel svojega gojenca na stopnicah in dolgo ni mogel ugotoviti, ali se jezi ali joče.

»Kaj je – ste padli in ste se udarili?« je rekel vzgojitelj. »Vam nisem rekel, da je to nevarna igra? Direktorju bo treba povedati.«

»Ko bi se bil udaril, tega nihče ne bi bil opazil. Prav gotovo ne!«

»Kaj pa je potem?«

»Pustite me! ... Ali se spominjam, ali se ne spominjam ... Kaj to njemu mar? Zakaj naj bi se spominjal? Pustite me v miru!« je rekel že ne več vzgojitelju, temveč vsemu svetu.

1. RAZPRAVLJALNI ESEJ

IZVENZAKONSKI RAZMERJI ANE KARENINE IN ELICE SPRANSKY

V romanih *Ana Karenina* in *Ločil bom peno od valov* spoznamo izvenzakonski razmerji glavnih ženskih oseb. Ali bi znali predstaviti, kakšne so bile razmere v Anini in Eličini družini v času, ko začneta navezovati izvenzakonski razmerji? Kaj je Ano in Elico pritegnilo pri Vronskem in Andiju? Iz vsakega romana predstavite dogodek, ko ženski spoznata, da sta se zaljubili. Primerjajte družbene in osebno-čustvene razloge, zaradi katerih Ana in Vronski v svojem razmerju ne moreta biti srečna, Elica in Andi pa sta lahko. Presodite, kateri od obeh ljubimcev (Vronski ali Andi) je za svojo ljubezen pripravljen več tvegati.

Pazite na jezik, zgradbo in slog svojega pisanja.
Esej naj obsega najmanj 700 besed.

2. RAZLAGALNI/INTERPRETATIVNI ESEJ

Lev N. Tolstoj: Ana Karenina, 2. knjiga (odlomek)

Lev N. Tolstoj: *Ana Karenina*. 2. knjiga. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2015. 385–387.

Serjoža zaradi napetosti v družini pogosto doživlja duševne stiske. Ena od njih je prikazana tudi v odlomku. Ali bi znali umestiti odlomek v celotno dogajanje in ponazoriti otrokove prejšnje stiske z dvema prizoroma iz romana? Kako se v odlomku kaže nasprotje med dečkovo zunanjo podobo in vedanjem ter njegovimi resničnimi občutji? Pojasnite, kako je v odlomku prikazan Serjožev odnos do očeta, in razložite, kako sta na ta odnos vplivala tako oče kot mati. Presodite, ali je otroška stiska, prikazana v romanu, značilna le za 19. stoletje ali je brezčasna.

Pazite na jezik, zgradbo in slog svojega pisanja.
Esej naj obsega najmanj 700 besed.

Prazna stran

V sivo polje ne pišite.

M 1 6 1 1 0 3 1 1 0 9

Blank lined writing area with horizontal lines.

M 1 6 1 1 0 3 1 1 1 0

Lined writing area consisting of 20 horizontal lines.

V sivo polje ne pišite.

M 1 6 1 1 0 3 1 1 1 1

A series of 25 horizontal lines for writing, spanning the width of the page below the header and above the footer.

M 1 6 1 1 0 3 1 1 1 2

Lined writing area consisting of horizontal lines.

V sivo polje ne pišite.

V sivo polje ne pišite.

M 1 6 1 1 0 3 1 1 1 3

A series of horizontal lines spanning the width of the page, designed for writing.

A series of horizontal lines spanning the width of the page, providing a ruled area for writing.

